

MACIUS
MAXIMUS

xxvi
334

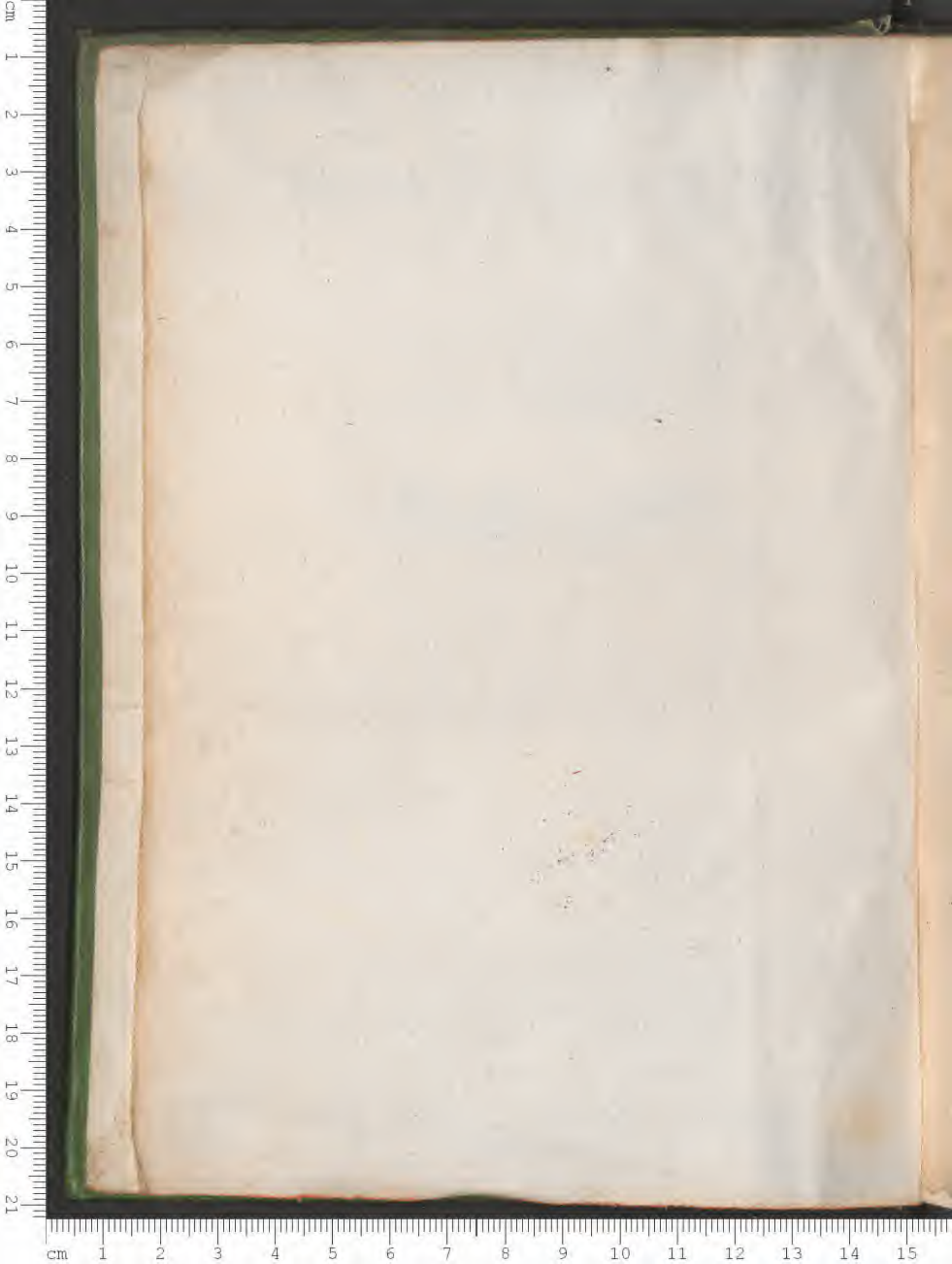

(15)
s. E. 33A. 557

(Gannon 449, 450, 451)

M. F. Gannon

Remette et al.

PACIFICVS Maximus Poeta Asculanus
Ioanni fatali Salualio.

Alue bellorū terror/fulgurq; superbum:
Cui bellona facē tribuit/telumq; trabale.
Iamq; diu pecudum fibris/auisq; uolatu
Agnouere diem uates/quo incognitus ulli
Agricola insurget: qui bello fortis/ & auro
Instruet eratas acies/ populosq; tyrannis
Eximet/ & solus toti dominabit orbi.
Nulla hunc fulminei quassabit machina bellū
Pectora nuda dabit telis. nec pectora missa
Tela petent. nullo uiolabit ille ueneno.
Sepeq; calcantē fertur dixisse/ superba
Arx tarpeia ruet/ cadet & mauortis origo/
Et nunq̄ emerget/ nisi cū uersabit aratro
Auratas glebas/ ignotaq; fata colonus.
Sic & apollineo cecinere oracula templo
Tempus erit: quo cūcta ruēt/ præssusq; iacebit
Quisq; bonus/ pænasq; dabit miserabilis isons.
Crimen erit uirtus/ & nullo in crimine labi.
Quāto erit in scelere/ aut in crimine maior iniquus:
Tanto hic imperiū capiet/ solioq; sedebit.
Bella parens natis/ & nati bella parenti
Constituent/ carisq; insurgent urbibus urbes.
Construet insidias regi rex alter amico.
Non socius socio tutus/ nec amata uoluptas
Aeternā seruare fidē/ pactumq; ualebit.

Bellona

(2)

Chaos

Themis

Cassandra

Penthesilea

Medea

Iam chaos orbis erit/iam nulla a lege uehetur
Axis ad occasum/nec sol contrarius ibit.
Tunc quo non alter pacis/nec amantior equi/
Nec melior cultor recti extitit: ethere ab alto
Spiritus elapsus falsa sub imagine pastor
Errabit/fortiq; manu/uirgaq; potenti
E/ media tellure peret: quas ipsa subimis
Visceribus contexit opes/mundūq; cadentem
Non sinet elabi/ saturno regna fugato
Reddet/ & aurata reuocabit secula uitæ.
Fata themis cecinit saxo sacrata bicorni
Texit opes tellus/ cum mundū texerat unda!
Quas bonus effodiet messor/ populosq; labantes
Curabit refouere pius/ ferroq; nocentes
Comprimeret/ & toto regnabit solus in orbe.
Hoc erit: effusi cum patris sanguine natus/
Et pater effusi gaudebit sanguine nati/
Cum materna ferus dstringet pectora ferro
Filius/ & poterit matrem spectare cadentem/
Cumq; cadet frater fraterno fossus ab ense/
Vxoris dextra cum uir cadet/ illa mariti.
Esse quoq; infatis dixit cassandra futuris:
Qui maris/ & terre compescet iura: colonum.
Talia diuino cum penthesilea furore
Lapsa foret dixit. ruet hoc/ iterumq; resurget
Romanum imperium: tenebras cū pastor opacas
Laxabit mauorte fero/ belloq; refectas.
Sic medea suis cantatis nouit in herbis.

Defunctūq; loqui sic corpus nouit erichtho.
Hoc: quoscunq; deus furiis incendit/ & urget:
Senferunt/ non hoc sacre tacuere sibyllę.
Fama tumet/ tacitūq; fremit circūundiq; murmur
Aduētasē uirū: cui mons se scindit/ & offert
Suffulas immēso auro/ gemmisq; cauernas:
Cui diua ambiguo/ & sinuoso lubrica tractu
Colla leuat/ lambitq; genas/ & dulcia labra
Inferit/ & longos renouat spiratibus annos:
Cui non tela nocent/ nec mixto uina ueneno:
Quē genus omne fugit mortis/ quiq; oē futurū
Scrutatur/ mentesq; hominū/ & penetralia cordis:
O superi/ diuiq; pii tu ne ille: cadenti
Quem deus humano generi prefecit/ & orbi?
Tu ne ille? o latium q̄tum te fata benignis
Conspexere oculis: quæ non sunt passa supremo
Supplicio eueri/ sed tanto obstare dolori
Extremo uoluere tuo/ misereq; ruinæ.
Quid superest quī cuncta ruāt/ quid restat ut orbis
Effracta compage cadat/ repetatq; profundū/
Antiquumq; chaos/ tenebroſi et cæca baratri?
Nunc hieme ardentes patimur sudoribus æstus/
Nunc gelidas estate niues. modo segnius undis
Mergere miramur/ citius modo surgere phæbū.
Friget sæpe leo. fit piscis sæpe repescens.
Arida fit serpens/ nimioq; exæstuat igne.
Dum calet: inuetitū conuertere sæpe bootēs
Conatur frustra plaustrum/ & contingere pontū.

Erichtho

Spiratibus

Bootes

Caucasus

Nunc primū glacies uidet emollescere sole
Caucalus opposito / scythiamq; caloribus ustam.
Sepe etiā non dum cōiunctis cornibus orbem
Innouat / & pprio phebē non orbe reuoluit.
Sanguineus quoties (nec luna fit obuia) frater
Mansit / & obscuros idura est ipsa colores:
Quāuis nulla iubar teneat contraria tellus /
Quāuis nec caput hos teneat / nec cauda draconis /
Humanū stupet omne genus / statq; omine mūtū.
Num globus antiquos longæ uertiginis axes /
Iunxit / & extremas fatum nū texuit horas?
Quæ non dira sedent cēlo portenta sinistro?
Quæ non signa iubent mūdi luctabile tempus?
Cū sene falci ferro multo truculentior astris
Oppressis / toto feruescit in æthere maiors.
Illorū non alma uenus / nō iuppiter iras
Temperat / infestos nullisq; retardat habenis.
Luridus occuluit nigro uelamine uultus
Lucifer / & nimbis armatus sequit orion.
Vndiq; nunc ardet plecto crine cometes
Flāmiger / & stellas maiori lumine fallit.
Mille facēs uidi medio icandescere cēlo.
Sanguineasq; graui cōmixtas grandine guttas
Obstupui maculasse solū. brumalia turre
Fulgura preuptas feriunt / rauciq; tubarū
Æthere clangores / & diro sibila cantū
Captantur / uersuq; exturbat culmina bubo
Luctifono / exululantq; lupi / latrantq; canesq;

Cometes

Bubo

Per silvas / urbesq; omnes, ruptisq; sepulchris
Corpora compositis defunctorum ossibus errant.
Vmbreq; atq; animæ passim sine corpore cæcas
Percurrunt tenebras / claro stridore silentes
Dant gemitû / tractaq; sonant sub nocte cathene.
Per loca cum facibus nullo rutilantibus igne
Eumenides diuersa ruunt / cineresq; repectunt
Vnguibus / & diri sinuantur in urbibus angues,
Concordes uno discurrunt flamine uenti,
Cumq; feris rapiunt silvas / arcesq; superbas /
Ingentesq; urbes primo e fundamine uertunt /
Templaq; cum sacris sternunt hominesq; deosq;
Sub terram boreas p rimas intrat opacas /
Supponitq; solo tergum / atq; tremoribus orbem
Succutit / & damno supremo menia quassat.
Extincti iacuere deæ uestalis in ara
Ignes / & flumen lachrymarum marmora fundunt.
Actonitusq; silet uates; pecus omine diro
Inter opus moritur / nec cultrum sanguine tingit.
Pestis ubiq; furit nulla medicabilis arte.
Nec fugisse iuuat / latebrasq; habitasse ferarum.
Non locus est uacuis morbo, iacer undiq; uulgtis
Prostratum, non est: qui corpora ponat in igne.
Deq; rogo pugnant: tanta est insania mortis.
Feruet acerba fames, spes ponitur irrita sulco.
Et nulla incampis subiecta falce secantur
Semina / nulla graui ducuntur ab arbore poma.
Cum pecore humanum raris genus errat in herbis,

Eumenides

Boreas

Deq; rogo pugnant / the menses ignis ardore

Concidit omne pecus. nullius graminis herba
Nascantur. nullos subeunt animalia cautes.
O scelus in natos audent sequere parentes/
Certatimq; artus (rabies stat tanta furoris)
Dilantant puerosq; suos in viscera condunt.
Hæc retinet dextram natu/ tener illa sinistram.
Mox etiam proprios diuellunt dentibus artus.
Undiq; bella mouet maior. bella undiq; bella
Undiq; crudescunt. non est locus unus in orbe:
Sanguine qui careat. mors est quocunq; fugamur
Exitiumq; homini semper lethale paratur.
Italia innumeris discordi pectore castris
Insurgit. non hæc gallis/ seuisq; britannis
Arma parat/ latiale petit sibi quisq; tyrannus
Imperium/ & regni lato extendere fines.
Ducere nemo suo uitam/ sed uiuere rapto
Quisq; cupit/ semperq; nouas adiungere preda.
Pax iacet oppressa. & terras astra reliquit
Virgo. nulla fidem dissoluere dextra recusat.
Coniunctæ sua pacta urbes/ & fœdera rumpunt/
Inq; uicem muros pandunt/ & tecta rotato
Igne cremant funduntq; alterno uulnere uitam.
Contigueq; domus concurrunt cominus armis.
Nulla casa est culmo/ aut ulua contexta palustri/
Aut modico nigrata foco: quæ prelia tardet
Impia confuso secum immiscere tumultu.
Vbera forte parens cum natum ad plena uocaret:
Sic prætenta ferus petit puer ubera ferro.

inlin

Athen

Cominus

Cumq; uenire pater natum ad precepta iuberet.
Filius heu gladium condit sub pectore patris.
Gentis iuleq; regum clarissima proles
Interiit/ stipelq; unus non extat. ab alto
Flenda iacer penitus penitus nunc culmine roma.
Quid scelera numero. multo grauiora supersunt
In tantis lugenda malis. non crimina possum
Multa breui numerare loco. sunt omnia triste
Collapsa infacinus. nunc finis in orbe uidetur
Ultimus. in nulla spes est ponenda salute.
Sed solet extremis semper succedere damnis
Auxilium/ & primis contraria surgere fata.
Non hilans fortuna diu/ nec tempore tristis
Esse solet longo/ sed semper lata sinistris
Pensat/ & in rebus nunq; stat certa secundis.
Promittunt hæc damna bonū. confidere tempus
Hoc iubet. & uitam ostendant hæc astra serenam.
Tu nunq; uenturus eras/ nisi debita terris
Soluissent hæc fata prius. spes unica mundi/
Spes optata diu/ spes sola/ & certa salutis
Venisti: o q̄tum superis hæc tempora debent
Aeternoq; patri superum. quid gratius unq;
Salualio tribuere dei: quid sanctius illo
Esse ualet: melius cesserunt fata petitis.
Effugite o quibus est sceleris permissa potestas/
Et timidos damnare bonos/ & iungere penas.
Effugite o miseri/ tellusq; orate baratrum
Pandat/ & obscuro demergite membra profundo:

Gens Julia

Roma

Fortyna

Salutis

de - m -

Qui nisi de raptis / nisi qui de sanguine egeno
Vivitis / & sacris spoliatis templa deorum.
En venit suprema dies / & triste malorum
Supplicium / & diros qui castigabit iniquos.
Gaudebit iam quisque bonus: qui pura tyrannis
Colla premenda dabat / qui iniustas carcere penas
Pendebat / censu qui se redimebat avaro.
Virtus summa peret / cunctoque iacebit aceruo
Crimen / & emeritam spectabit culpa ruinam.
Gaude o roma potens / surgent tua menia & alta
Reddetur tarpeia ioui / populosque uidebis
Per mare / per terras diffusa lege potentes.
Cesar adest: qui cuncta reget / manibusque reuellet
Impia regna feris / & libertate reponet.
Nusquam quaestor erit / non testa onerata uehetur
Multo auro. eternum: quod quisque parabit: habebit.
Donaque multa dabit / sparget sua munera dextra
Larga. nulla modum cohibebit cura beatum.
Quid ue iuuat struxisse arces / molesque superbas
Et uallo cinxisse urbes / fossaque profunda?
Quid facitis? cogit quae mens insana tyranni
Scindere per partes orbem: quando omnia fatum
Salualii imperio sine limite destinat ullo.
Turce quid italiam affectas / romanique superbam
Quo ue acies & castra trahis / quo pergis amyrtha?
Ausoniae indomitas uires / populosque feroces
Nescis? habet nescis fatalis munera operta
Salualii bello inuicti / maiortiaque antra?

Effuge. quid certā pperas exposcere mortē?
Hic est: qui debet medio te euertere campo/
Quiq; tuas ferro uiolentas comprimet iras.
O melius nunq̃ si te florentia captū
Tentasset torquere furens. cognoscere diu
Prodigiū potuit: cum nullus funis ab ipso
Te ualuit remouere solo/ nulliq; dolores
Te premerent/ nullusq; tenax te carcer haberet.
Sed nisi q̃ mitis/ nisi q̃ gratissimus ipse es:
Spectasset flores tristis florentia siccos.
Sed modo quēnt eqs/ modo strictis illa sagittis/
Et nunc cerbereo cōmixto melle ueneno
Perdere. mille truces mortes tamē effugis unus.
Quas altus pindus/ quas pindo maior olympus
Cumq; othry ornifero/ quas ossa & peliō herbas
In nocuis genuere iugis: quas flumen enipheus/
Apidanusq; senex: nō hęc tua fata nouare/
Vitalesq; auras diuellere pectore possent.
Tu bene per libycos maculatos anguibus agros
Ire potes. conspecta tibi phorcynidos ora
Non nocitura forent. media si nocte bibisses
Archadię fontē: non lymp̃ha exhausta noceret.
Vince deos/ & signa deum: quādo oīa subsunt
Pressa tibi/ nutuq; tuo iā cūcta reguntur.
Iam genus humanū tibi se debere fateŕ.
Tu iubeas. nullus iussis parere recusat.
Omnia solus hēs. solus dominaris in orbe.
Cum socio non regna renes. concurrere castra

florentia

*pindus
olympus
othrys
ossa
peliō
enipheus
Apidanus*

Mars
Pallas
Cyllenius Perseus

funda balearica

Cineus

Cycnus

Achilles

Antheus

Nulla uides. maior soli tibi cedit in armis.
Aegida dat pallas / tibi dat cyllenius harpen /
Gorgoneumq; caput perseus / fontemq; sorores
Virgineum / herculeas contemnit dextera uires
Hæc tua. non ullo est pectus penetrabile ferro.
In te frustra arcus contenti spicula mittunt.
In te etiam frustra tortū balearica plumbum
Funda iacit. telum clypeum si rumpit / & arma:
Pectore cōtacto uibratū amittit acumen.
Si tales ualido gessisset corpore cæneus
Et cycnus uires / non hunc strauisset achilles
Illius in multas non isset spiritus ornos.
Si tali antheus fato uenisset ad auras /
Alcidesq; ferox: non esset ab hercule uictus
Ille / nec hic esset nexea fraude crematus.
Tuq; atlantei rutilantia poma draconis
Ante oculos rapes / nullo medicamine uictos
Aeripedes fuluo spoliare uellere tauros.
Postq; grata loco posuit fortuna tumentī
Effecitq; parem superis / uoluitq; præesse
Gentibus / atq; orbi / legesq; imponere mundo /
Er frenare malos / opibusq; augere benignos:
Ne mora te teneat. quid spectas oīa labi?
Adde manus open. subitum te accinge saluti
Humani generis / propioriq; aspice uultu
Res italas bello oppressas / fama; cadentes.
Expedias quodcunq; paras. uade incute montē.
Ne cesses. tenebras tellus tibi pandet opacas /

Et certum præbebit iter. non uirgo negabit
Omne aurū / gēmasq; suas. posce. omnia plenum
Implebunt gremium: quod non uacuabitur ullo
Tempore: quo ue magis tribues: crebrescet i illo.
Aua midæ liceat manibus contacta nitescant:
Et tagus in rutila flauescat diues harena /
Lataq; sit danae pluuiio: quod defluit: auro:
Talibus hi nunq̃ possunt se equare cauernis.
Subde caput latebris / aurumq; effunde sub auras /
Et pone iunctus medio tentoria campo:
Sub quibus innumere gentes / et lata tuorum
Castra ducum obsideant urbes. efferq; ferocem
Quadrupedē: quē nulla manus / nec lācea uertet:
Qui cunctis semper se se præbebit in aruis
Victorem / & lato semper remeabit honore.
Magna uelis: q̃ magna potes. pete q̃cqd i orbe ē
Et maria / & terras. sine nil ditione teneri:
Aeternumq; uelis domino tibi cuncta subesse
Imperiumq; tuum finis non terminet ullus /
Ultimus aut tandē regni sit finis in astris.
Scilicet est aliquid mundum domuisse triformē.
Nō tamē hoc satis est: soluit quādo omnia tēpus
Annosum / & longos decrescit fama per annos.
Fac uigeat quodcunq; facis / nec tempus / & etas
Consumat longēua / tua sine laude uetustas
Nulla sit / & semper memoret / discatq; futurum
Bella / & fata genus. nullo moriaris in æuo.
Aeternum / uiuumq; diu te secula narrent

Midas

Tagus

Danae

C

CARMEN

Alexander

Menelaus

Hector

Aeneas

Achilles

Omnia/ nulla tuã uideat mors ultima uitam.
 Carmine fama uiuet/ fama est sine carmine nulla/
 Morte caret carmen/ nec tempore deperit ull o.
 Omnia si delent: non delent sacula carmen.
 Viuit alexander/ uiuit menelaus/ & hector/
 Viuit & æneas/ & fortis uiuit achilles:
 Donec opus stabit uatũ. qua pgama flãma/
 Et qua phæbeę thebæ cecidere ruina:
 Scimus enim: donec stabunt monumẽta poetę.
 Terrarum uates omni de parte uocabis:
 Quorum lenta sacrũ spirant præcordia phębum.
 Hi tua castra canent/ hi te/ & tua facta notabunt/
 Victricesq; acies/ et quæ te lydera in auras
 Eduxere leues/ quæ fors/ & fata cauernas
 Applicuere cauas/ gemmasq; ut nactus/ & aurum.
 Si quid musa ualet/ si quid mea carmina possunt:
 Carmina te nunq̃/ nunq̃ te musa tacebit.
 Omnia tu bello subdas. ego carmine ducam
 Aeternũ: quodcunq; facis. non gloria segni
 Carmine mandeẽ. surgent mea plectra tonanti/
 Altrisonaq; tuba. mare te memorabit utrunq;
 Venturi nos ambo legent/ celebresq; canemur
 Inuita nos morte duo. memorare iuuentę
 Gaudebunt tua facta senes. sis letus/ & omni
 Laude uehat fortuna potens/ sint omnia uite
 Tempora grata tuę/ & uotũ tua fata secudent:

Finis.

pacificus Maximus Asculanus.

